

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-4 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 08-19/202-69
Karar Tarihi : 28.2.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : E. Ebru ÖZTÜRK, Hüseyin ORMAN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: - Metalfrio Solutions SA
Temsilcileri: Av. Gülperi YÖRÜKER
Av. Sibel YURTTUTAN
Ahi Evran Cad., Polaris Plaza, Kat: 25
D: 89, 34398 Maslak / İstanbul

D. TARAFLAR

30

: - Metalfrio Solutions SA
Av. Abrahão Gonçaves Braga, 412, São Paulo,
State of São Paulo, BREZİLYA

- Ahmet Sabahattin ŞENOCAK
16. Sok., No: 6 / 7, K-4, Güzelyalı / İzmir

- Zehra Gülümser ŞENOCAK
16. Sok., No: 6 / 7, K-4, Güzelyalı / İzmir

- Alim Ahmet ŞENOCAK
Fazıl Kaptanoğlu Cad., Seba İş Merkezi
No: 3, Kat: 5, Seyrantepe, Şişli / İstanbul

40

- Erim ŞENOCAK
Gümüş Sok., No: 6, D: 10, Ulus / İstanbul

- Efe ŞENOCAK
Gümüş Sok., No: 6, D: 10, Ulus / İstanbul

- Ceylan ŞENOCAK
Aydın Sok., No: 20, Sahilevleri, Narlıdere / İzmir

50

- Derya ŞENOCAK
Turunç 2 Mah. 9. Cad., 1. Sok., No: 2
Zekariyaköy, Sarıyer / İstanbul

- 60 - Hüsnü Bülent ŞENOCAK
Mustafabey Cad., No: 26 / 13, Alsancak / İzmir
- Nezahat ŞENOCAK
Cumhuriyet Bulvarı, Anıt Apt., No: 9 / 5, Alsancak / İzmir
- Mehmet Alim ŞENOCAK
Mithatpaşa Cad., 820-2, Göztepe / İzmir
- Süleyman Kamil ŞENOCAK
Gündoğdu Sok. No: 11, Büyük Tansaş Arkası,
Narlidere / İzmir
- Fisun ŞENOCAK
Şehit Nevres Bulvarı, No: 21 / 13, Tansu Apt.
Alsancak / İzmir
- 70 - Ayşe ŞENOCAK
İlica Mah., Vural Sok., Çağlayan Sitesi, D Blok,
K: 4 / 9, Narlıdere / İzmir
- Ali Nail KUBALI
Akdeniz Cad., No: 1 / 702, Alsancak / İzmir
- Elmas Melih ARAZ
Tatlıcı Villaları, Kamber Sok., No: 26, Yeniköy / İstanbul
- 80 - Uğur EKŞİOĞLU
Süleyman Seba Cad., BJK Plaza, A Blok, Kat: 10 / 4
Beşiktaş / İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Şenocak Holding A.Ş. hisselerinin %71'inin Metalfrio Solutions SA tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

90 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 14.1.2008 tarih, 284 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 6.2.2008 tarih, 878 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 22.2.2008 tarih ve 2008-2-4/Öİ-08-EÖ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 25.2.2008 tarih ve REK.0.06.00.00-120/65 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-19 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

100 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda, bildirim konusu devralma işleminin, 4054 sayılı Kanun ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu; ancak bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir

işlem olmadığı, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili İşlem ve Taraflar

H.1.1. İşlemin Niteliği

110 Bildirim konusu işlem, Şenocak Holding A.Ş. (Şenocak Holding) hisselerinin %71'inin Metalfrio Solutions SA (Metalfrio) tarafından devralınmasına ilişkindir. İşlem sonrası Metalfrio, dolaylı olarak, Şenocak Holding'in de hissedarı bulunduğu Klimasan Klima Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Klimasan), Şenocak Soğutma Sistemleri Ticaret ve Sanayi A.Ş. (Şenocak Soğutma), Şenocak Marmara Soğutma Ticaret ve Sanayi A.Ş. (Şenocak Marmara), Klimasan Ukrayna LLC (Klimasan Ukrayna), Klimasan LLC (Klimasan Rusya), Asad Enerji, Ege Sanayicileri Holding A.Ş. ve Ataer Enerji A.Ş.'nin de hissedarı olacaktır.

120 Söz konusu işleme ilişkin olarak, hisselerini devredenler ile Metalfrio ve Şenocak Holding arasında, 26 Aralık 2007 tarihinde Hisse Alım ve Hissedarlar Sözleşmesi (Sözleşme) imzalanmıştır. Satıcılar (Ahmet Sabahattin Şenocak, Zehra Gülümser Şenocak, Alim Ahmet Şenocak, Erim Şenocak, Efe Şenocak, Ceylan Şenocak, Derya Şenocak, Hüsnü Bülent Şenocak, Nezahat Şenocak, Mehmet Alim Şenocak, Süleyman Kamil Şenocak, Fisun Şenocak, Ayşe Şenocak, Ali Nail Kubalı, Elmas Melih Araz, Uğur Ekşioğlu) halen Şenocak Holding hisselerinin %100'üne doğrudan sahiptir. Sözleşme'ye göre Satıcılar, Şenocak Holding'in toplam %71 oranındaki hissesini Metalfrio'a (doğrudan ya da bağlı kuruluşları vasıtasıyla) devredecektir. Şenocak Holding'in %29 oranındaki hissesi ise Alim Ahmet Şenocak, Derya Şenocak, Hüsnü Bülent Şenocak ve Ayşe Şenocak'a ait olacaktır.

Tablo 1: Hisse Devrinden Önce Şenocak Holding Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
A. Ahmet Şenocak	13,60
Derya Şenocak	13,67
H. Bülent Şenocak	4,95
Ayşe Şenocak	3,00
M. Alim Şenocak	16,61
Fisun Şenocak	16,61
Süleyman K. Şenocak	16,61
Ceylan Şenocak	13,67
A. Sabahattin Şenocak	0,68
Z. Gülümser Şenocak	0,37
Nezahat Şenocak	0,17
Erim Şenocak	0,03
Efe Şenocak	0,03
Dr. Ali Nail Kubalı	0,00
Elmas Melih Araz	0,00
Uğur Ekşioğlu	0,00
Toplam	100

130

Tablo 2: Hisse Devrinden Sonra Şenocak Holding Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Metalfrio Solutions	71
A. Ahmet Şenocak	12
Derya Şenocak	12
H. Bülent Şenocak	3
Ayşe Şenocak	2
Toplam	100

H.1.2. Taraflar

H.1.2.1. Metalfrio

Metalfrio, ticari buzdolapları, dondurucuları, soğutucular ve benzeri cihazların üretimi, ithalatı ve ihracatı ile anılan ürünlerin yedek parçalarının üretimi ve bakım hizmetlerinin sunulması alanında faaliyet göstermektedir.

140 Hisseleri Brezilya Menkul Borsası'nda işlem gören Metalfrio, hiçbir yatırımcı grup tarafından kontrol edilmemektedir. Metalfrio hisselerinin %5'inden fazlasını elinde bulunduran hissedarlar Vale do Rio Verde Consultoria e Participações Ltda., Thema Participações Ltda., Fairfax Participações S.A., HSBC, BNDES Partic. S.A., Merrill Lynch Int. Invest. Funds'dur.

150 Metalfrio, Türkiye'de, Manisa ticaret siciline kayıtlı bulunan Lider Metalfrio Solutions Soğutma Sanayi ve Ticaret A. Ş. (Lider Metalfrio) aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Metalfrio anılan şirketin hisselerinin %99'una sahiptir. Lider Metalfrio, Türkiye'de dondurucular ve buzdolapları da dahil ticari soğutucu ekipmanlarının tasarımı, üretimi, satışı ve bunlarla ilgili bakım ve hizmetlerin sunulması alanında faaliyet göstermektedir.

H.1.2.2. Şenocak Holding

İzmir ticaret siciline kayıtlı Şenocak Holding, iştirakleri aracılığıyla başta Türkiye olmak üzere eski Sovyetler Birliği ülkelerine ticari soğutucular, dondurucular, özel ürünler (şarap soğutucuları, su soğutucuları ve ısıtıcıları, meyve suyu soğutucuları vs) ve klima tedarik etmekte ve anılan ürünlere bakım ve destek hizmeti sunmaktadır.

160 Yukarıda da belirtildiği gibi Şenocak Holding faaliyetlerini, Klimasan, Şenocak Soğutma, Şenocak Marmara, Klimasan Ukrayna, Klimasan Rusya ünvanlı iştirakleri aracılığıyla yürütmektedir. Şenocak Holding'in 2007 yılı ilk dokuz ayı itibariyle Türkiye cirosu (.....) YTL'dir.

Klimasan, 1969 yılında Şenocak Holding tarafından ticari soğutucu ve dondurucu üretmek üzere kurulmuştur.

170 Şenocak Soğutma Klimasan'ın ürünlerinin ve ithal edilen Çin ürünlerinin Türkiye'de dağıtımını yapmaktadır. Şenocak Soğutma'nın 2007 yılı ilk dokuz ayı itibariyle Türkiye cirosu (.....) YTL'dir.

Şenocak Marmara'nın ise halihazırda herhangi önemli bir faaliyeti bulunmamaktadır. Şenocak Marmara'nın 2007 yılı ilk dokuz ayı itibariyle Türkiye cirosu (.....) YTL'dir.

Klimasan Ukrayna, Klimasan'ın Ukrayna'daki; Klimasan Rusya ise Klimasan'ın Rusya'daki satışlarına destek vermek amacıyla Ukrayna'da ve Rusya'da sınırlı sorumlu şirket olarak kurulmuşlardır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

190 Bildirim konusu işleme hisseleri devredilen Şenocak Holding, iştirakleri aracılığıyla ticari soğutucu ekipmanları ve klima üretmekte ve dağıtımını yapmaktadır. Soğutucu ekipmanları pazarı esas olarak buzdolapları, soğutucular ve derin donduruculardan oluşmaktadır. Şenocak Holding özellikle ticari içecekler pazarlarında faaliyet gösteren Coca Cola, Pepsi, Efes Pilsen, Tuborg, Erikli, Ülker gibi firmalara soğutucu; Algida, Panda, Kereviş, Dardanel gibi firmalara ve çeşitli süpermarket zincirlerine derin dondurucu tedarik etmektedir.

200 İlgili ürün pazarını “ticari buzdolabı pazarı”, “ticari dondurucu pazarı” ve “ticari soğutucu pazarı” olarak alt pazarlara ayırmak mümkün olmakla birlikte söz konusu işlemin özellikleri çerçevesinde bunun gerekli görülmemesi nedeniyle; ilgili ürün pazarı, geniş bir biçimde “*ticari soğutucu ekipmanları pazarı*” olarak tanımlanmıştır. Şenocak Holding’in diğer faaliyet alanı ise yukarıda da belirtildiği gibi klima üretimi ve dağıtımıdır. Dolayısıyla, ilgili ürün pazarları “*ticari soğutucu ekipmanları*” ve “*klima*” pazarları olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Türkiye sınırları içerisinde ilgili ürünler bakımından rekabet şartlarının farklılaşmasına neden olacak bir unsur bulunmaması nedeniyle, ilgili coğrafi pazar “*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*” olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. 1997/1 Sayılı Tebliğ’in 2. ve 4. Maddeleri Açısından Yapılan Değerlendirme

210 Dosya konusu işleme birlikte Şenocak Holding’in kontrol yapısının aşağıda açıklanacağı şekilde tek kontrolden ortak kontrole dönüşmesi sebebiyle söz konusu bildirim 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

1997/1 sayılı Tebliğ’in “*Birleşme ve Devralma Sayılan Haller*” başlıklı 2. maddesi (c) bendinde belirtilen özellikleri haiz ortak girişimler birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir. Buna göre;

- 1) Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması,
 - 2) Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması,
 - 3) Ortak girişimin, taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisinin olmaması
- 220

gerekmektedir. Dosyadaki bilgiler çerçevesinde; bildirim konu işlemin yukarıda yer verilen unsurları taşıdığı, dolayısıyla ortak girişim kurulması yoluyla kontrolün devralınması şeklinde gerçekleşen ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlem olduğu kanaatine varılmıştır.

230 Aynı Tebliğ’in, “*İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar*” başlıklı 4. maddesi; “*Bu Tebliğ’in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25’ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu’ndan izin almaları zorunludur.*” hükmünü içermektedir.

Bildirim formu ve ek bilgi yazısında yer verilen bilgilerden, ticari soğutucu ekipmanları pazarında pazar payı eşiğinin aşılması nedeniyle, işlemin bildirim tabi olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3: Türkiye ticari soğutucu ekipmanları pazarında tarafların cirosu ve pazar payı

Taraflar	Ciro (YTL) (2007 ilk dokuz ay)	Pazar Payı (%)
Şenocak Holding (Klimasan)	(.....)	(....)
Lider Metalfrio	(.....)	(....)
Toplam		(....)

Tablo 4: Türkiye klima pazarında tarafların cirosu ve pazar payı

Taraflar	Ciro (YTL) (2007 ilk dokuz ay)	Pazar Payı (%)
Şenocak Holding (Şenocak Soğutma)	(.....)	(....)
Lider Metalfrio	(.....)	(....)
Toplam	(.....)	(....)

240

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bir birleşme veya devralmanın yasaklanabilmesi için işlemin, hakim durum yaratarak ya da mevcut bir hakim durumu güçlendirerek ilgili piyasada rekabeti önemli ölçüde azaltması gerekmektedir. Aşağıda ticari soğutucu ekipmanlar ve klima pazarlarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları görülmektedir:

Tablo 5: Türkiye ticari soğutucu pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları (2006 yılı)

Teşebbüs	Pazar payı (%)
Klimasan	(....)
Uğur	(....)
SFA	(....)
Kaysu	(....)
Kulahçioğlu	(....)
Diğer	(....)
Toplam	100

250

Tablo 6: Türkiye klima pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları (2006 yılı)

Teşebbüs	Pazar payı (%)
Klimasan	(....)
Arçelik	(....)
Türkdemirdöküm	(....)
Beko	(....)
Mitsubishi-Temsa	(....)
Fujitsu-Raks	(....)
Alarko	(....)
Vestel	(....)
Sunny	(....)
Regal	(....)
Cartel	(....)
Altus	(....)
Airfel	(....)
Diğer	(....)
Toplam	100

260 Tablodan görüldüğü üzere klima pazarında Klimasan'ın pazar payı yok denecek kadar azdır; Metalfrio'nun ise bu pazarda hiç faaliyeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla her iki pazarda da (ticari soğutucu ekipmanları pazarında Lider Metalfrio'nun ihmal edilebilir düzeydeki iç satışları dışında) devralma işlemi sonucunda tedarikçilerin sayısının azalmayacağı ve hakim durumun yaratılmasının veya güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden; klima pazarına girişi engelleyen herhangi bir unsurun olmadığı ve ticari soğutucu ekipmanları pazarı için yüksek arz ikamesinin bulunduğu anlaşılmıştır. Buzdolabı üretiminde hammadde ve teknolojinin değişik tipler için benzer olduğu, pazardaki bütün büyük üreticilerin bütün modelleri üretmekte olduğu, yerel ürünlerin üretimi için kullanılan üretim hatlarının, teknik ve estetik olarak birbirinden farklı olan ürünlerin üretilmesine imkan sağladığı belirtilmelidir. Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi pazarda çok sayıda teşebbüsün faaliyet gösterdiği dikkate alındığında “*ticari soğutucu ekipmanları*” pazarında rekabetin yoğun olduğu kanaatine varılmıştır. Dosya mevcudundan, pazarda 50-80 arasında şirketin faaliyet gösterdiği, klimaya olan talebin artarak devam ettiği ve son beş yıl içinde pazara çok sayıda üreticinin girdiği dikkate alındığında “*klima*” pazarının da hızla gelişen ve yoğun rekabet içeren bir pazar olduğu anlaşılmıştır.

270 Bu bilgiler çerçevesinde, söz konusu devralma işleminin, ilgili pazarlarda hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte bir devralma işlemi olmadığı sonucuna varılmıştır.

H.3.2. Rekabet Etmeme Yükümlülüğü Hükmünün Değerlendirilmesi

280 Taraflar arasında imzalanan Sözleşme'nin 14. maddesinde “*Rekabet etmeme yükümlülüğü*” düzenlenmektedir. Anılan maddede;

“*Rekabet-Etmeme Borcu: Satıcılar (Şenocak satıcıları dışında) ticari buzdolabı ticareti ve imalatı ile ilgili her türlü faaliyet ile Kapanış Günü'nden itibaren iki (2) yıl boyunca doğrudan ya da dolaylı olarak (Bağlı Kuruluş vasıtasıyla olanlar dahil olmak üzere) iştirak etmeyeceklerini kabul etmektedirler (“Rekabet-Etmeme Borcu”). Şenocak Satıcıları da aynı Rekabet-Etmeme Borcunu Holding'de bulunan hissedarlıkları ya da yönetici konumları süresince ve bunu takip eden iki (2) yıl boyunca üstlenmektedirler*” hükmü yer almaktadır.

290 Genel olarak rekabet yasalarının yan sınırlama kavramı çerçevesinde yoğunlaşma işlemi ile birlikte değerlendirilebilmesi için, “*yoğunlaşma işleminin gerçekleştirilmesiyle doğrudan ilgili ve işlem için gerekli olma*” kriterinin yanı sıra “*sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma*” ve “*orantılılık*” kriterlerini de sağlaması gerekmektedir. Dosya mevcudundan; anılan rekabet yasağının değerlendirilmesi sonucunda yukarıda yer verilen kriterleri sağladığı anlaşılmıştır.

300 İncelenen sözleşme ile getirilen rekabet yasağının süre yönünden de değerlendirilmesi gerekmektedir. Maddede Şenocak satıcıları dışındaki satıcıların 2 yıllık bir süre için Şenocak Holding ile doğrudan ya da dolaylı biçimde rekabet etmeyeceği düzenlenmektedir. Şenocak satıcıları için ise Şenocak Holding'deki hissedarlıkları ya da yönetici konumları ve bunu takip eden iki yıl boyunca rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmektedir. Bildirim konusu işlemle Şenocak Holding'in ortak girişime dönüşüğü

dikkate alındığında, Şenocak satıcıları için getirilen hükmün de makul olduğu sonucuna varılmıştır.

I. SONUÇ

310 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.